PC-KEISARI

🐌 Windows-koneen hidas käynnistys -pikaopas

Selvitä, mistä hidas käynnistys yleensä johtuu, ja korjaa se muutamalla turvallisella toimenpiteellä ilman että kajoat mihinkään vaaralliseen.

👥 Itseopiskeluun · Taso: Ei ennakkotietoja · ⏱ n. 15–20 min lukuaikaa

🐌 Miksi käynnistys hidastuu ajan myötä?

Uusi tietokone käynnistyy yleensä ripeästi, mutta muutaman vuoden käytön jälkeen sama kone voi tuntua paljon hitaammalta. Tähän on yleensä useampi yhtäaikainen syy, eikä yksi ainoa "vika".

📋 Yleisimmät syyt

1. **Käynnistyviä ohjelmia kertyy koko ajan lisää.** Jokainen asennettu ohjelma haluaa usein käynnistyä automaattisesti koneen mukana, vaikka et sitä tarvitsisi joka kerta.
2. **Levy alkaa täyttyä.** Kun vapaata tallennustilaa on vähän, kone joutuu tekemään enemmän työtä tiedostojen käsittelyssä.
3. **Windows-päivitykset viimeistellään joskus juuri käynnistyksen yhteydessä,** mikä voi näyttää yhden kerran hitaudelta.
4. **Kiintolevy (HDD) on hitaampi kuin uudempi SSD-asema** , ja levyn ikääntyessä ero korostuu entisestään.
5. **Useampi suojausohjelma tai taustapalvelu** voi kilpailla samoista resursseista heti käynnistyksen jälkeen.

💡 **Vinkki:** Kannattaa edetä järjestyksessä alta löytyvien osioiden mukaan – ne on järjestetty siten, että helpoimmat ja turvallisimmat toimenpiteet tulevat ensin.

🔁 **Muistatko: mitkä kaksi tekijää liittyvät useimmin hitaaseen käynnistykseen?**

Liikaa automaattisesti käynnistyviä ohjelmia sekä vähissä oleva tai hidas (kiintolevy-pohjainen) tallennustila. Näihin molempiin pääsee helposti käsiksi tässä pikaoppaassa.

🚀 Karsi käynnistyvät ohjelmat

Tämä on yleensä se toimenpide, joka tuo suurimman ja nopeimman hyödyn. Windows näyttää kätevästi, mitkä ohjelmat käynnistyvät automaattisesti ja kuinka paljon ne hidastavat käynnistystä.

📋 Näin teet sen

1. Avaa Asetukset painamalla `Windows` + `I`.
2. Valitse vasemmalta **Sovellukset** ja sitten **Käynnistys**.
3. Näet listan ohjelmista, jotka käynnistyvät koneen mukana. Aseta tarpeettomien ohjelmien kytkin asentoon **Ei käytössä**.
4. Käynnistä tietokone uudelleen, jotta muutokset tulevat voimaan.

💡 **Vinkki:** Saat saman listan myös Tehtävienhallinnasta (paina `Ctrl` + `Vaihto` + `Esc` ja avaa **Käynnistyssovellukset**-välilehti). Siellä näkyy myös sarake **Käynnistysvaikutus** , joka kertoo suoraan, mitkä ohjelmat kannattaa sulkea ensin.

❓ Entä jos en tunnista ohjelman nimeä?

Jätä se rauhaan, jos et ole varma mihin se liittyy. Poista käytöstä vain ohjelmia, jotka tunnistat itse asentaneesi (esimerkiksi tulostimen apuohjelma tai pilvipalvelu, jota et käytä). Käynnistyksestä poistaminen ei poista itse ohjelmaa koneelta – voit avata sen edelleen tarvittaessa käsin.

🔁 **Muistatko: mistä löydät Windowsin käynnistysohjelmien hallinnan?**

Asetukset > Sovellukset > Käynnistys, tai vaihtoehtoisesti Tehtävienhallinnan (Ctrl+Vaihto+Esc) Käynnistyssovellukset-välilehdeltä.

⚡ Tarkista nopea käynnistys -asetus

Windowsissa on sisäänrakennettu ominaisuus nimeltä **nopea käynnistys** , joka nopeuttaa koneen käynnistymistä sammutuksen jälkeen. Se on yleensä päällä oletuksena, mutta joskus se on jäänyt pois esimerkiksi päivityksen yhteydessä – kannattaa siis tarkistaa tilanne.

📋 Näin tarkistat asetuksen

1. Kirjoita tehtäväpalkin hakuun **Ohjauspaneeli** ja avaa se.
2. Valitse **Laitteisto ja äänet** ja sitten **Virranhallinta-asetukset**.
3. Valitse vasemmalta **Valitse virtapainikkeiden toiminnot**.
4. Jos kohta **Ota käyttöön nopea käynnistys (suositus)** näkyy harmaana, valitse ensin **Muuta asetuksia, jotka eivät ole tällä hetkellä käytettävissä**.
5. Varmista, että kyseisessä kohdassa on valintamerkki, ja valitse lopuksi **Tallenna muutokset**.

💡 **Vinkki:** Nopea käynnistys nopeuttaa nimenomaan täydellisen sammutuksen jälkeistä käynnistystä – tavallisesta uudelleenkäynnistyksestä ei ole samaa hyötyä, koska Windows lataa silloin kaiken joka tapauksessa uudelleen.

❓ Entä jos kone oikuttelee nopean käynnistyksen ollessa päällä?

Joillakin koneilla nopea käynnistys voi aiheuttaa pieniä oikkuja esimerkiksi verkon tai oheislaitteiden kanssa. Jos näin käy, voit poistaa saman asetuksen käytöstä täsmälleen samasta valikosta – tällöin käynnistys on hieman hitaampi, mutta ongelmat yleensä katoavat.

🔁 **Muistatko: milloin nopean käynnistyksen hyöty näkyy – sammutuksen vai uudelleenkäynnistyksen jälkeen?**

Vasta seuraavan täydellisen sammutuksen jälkeisessä käynnistyksessä – tavallinen uudelleenkäynnistys ei hyödy siitä.

🧹 Vapauta levytilaa ja pidä levy kunnossa

Lähes täysi tai hidas tallennuslevy voi hidastaa käynnistystä huomattavasti. Onneksi Windowsissa on valmiit työkalut sekä tilan vapauttamiseen että levyn kunnon ylläpitoon.

📋 Näin vapautat tilaa Tallennusseurannalla

1. Avaa Asetukset ja valitse **Järjestelmä**.
2. Valitse **Tallennustila**.
3. Valitse **Tallennusseuranta** ja sitten **Suorita tallennusseuranta nyt**. Windows poistaa turvallisesti mm. väliaikaistiedostot ja tyhjentää roskakorin.

💡 **Vinkki:** Jos koneessa on perinteinen kiintolevy (HDD), sen kannattaa antaa eheytyä silloin tällöin: kirjoita hakuun **Eheytä ja optimoi asemat** ja valitse levy sekä **Optimoi**. Jos koneessa on SSD-asema , Windows huolehtii sen kunnosta automaattisesti taustalla – sitä ei tarvitse eikä kannata eheyttää käsin samalla tavalla kuin kiintolevyä.

❓ Entä jos en tiedä, onko koneessani SSD vai kiintolevy?

Avaa sama **Eheytä ja optimoi asemat** -työkalu: **Tietovälineen tyyppi** -sarake kertoo suoraan, onko kyseessä "Kiintolevy" vai "Ohutlevyasema (SSD)".

🔁 **Muistatko: mistä löydät Tallennusseuranta-toiminnon?**

Asetukset > Järjestelmä > Tallennustila > Tallennusseuranta.

🛡️ Virustorjunta ja taustapalvelut

Yksi hyvä suojausohjelma riittää. Useampi samanaikainen virustorjunta ei paranna turvallisuutta – päinvastoin, ne voivat häiritä toisiaan ja hidastaa konetta selvästi, erityisesti heti käynnistyksen jälkeen.

📋 Näin tarkistat tilanteen

1. Kirjoita hakuun **Windowsin suojaus** ja avaa sovellus.
2. Valitse **Virusten ja uhkien torjunta** ja tarkista, että suojaus on päällä ja ajan tasalla.
3. Tarkista kohdasta Asetukset > Sovellukset > Asennetut sovellukset, onko koneella useampia virustorjuntaohjelmia (esim. tunnettuja merkkejä). Jos on, poista ylimääräiset.

💡 **Vinkki:** Windowsin oma sisäänrakennettu suojaus riittää yleensä hyvin kotikäyttäjälle, eikä sen rinnalle kannata asentaa erillistä maksullista virustorjuntaa hidastamaan konetta.

🔁 Muistatko: montako virustorjuntaohjelmaa koneessa kannattaa pitää yhtä aikaa?

Vain yksi. Useampi samanaikainen suojausohjelma hidastaa konetta eikä lisää turvallisuutta.

🔄 Pidä Windows ajan tasalla

Kesken jäänyt tai pitkään odottanut Windows-päivitys viimeistellään joskus juuri käynnistyksen yhteydessä, mikä voi näyttää käynnistyksen hitaudelta – vaikka kyse on kertaluonteisesta asennuksesta.

📋 Näin tarkistat päivitykset

1. Avaa Asetukset ja valitse **Windows Update**.
2. Valitse **Tarkista päivitykset** ja asenna kaikki tarjolla olevat päivitykset.
3. Käynnistä tietokone uudelleen pyydettäessä – älä sammuta konetta väkisin kesken asennuksen.

💡 **Vinkki:** Samasta näkymästä löytyvät myös valinnaiset ohjainpäivitykset. Ajan tasalla olevat laiteajurit voivat parantaa käynnistysnopeutta erityisesti kannettavissa tietokoneissa.

❓ Entä jos kone näyttää jumissa "Päivitysten asentaminen" -ruudulla pitkään?

Anna koneen olla rauhassa vielä ainakin 20–30 minuuttia ennen kuin harkitset mitään – päivityksen asennus voi vaikuttaa hitaalta, vaikka se etenee normaalisti taustalla. Pakkosammutus kesken asennuksen voi sen sijaan aiheuttaa oikeita ongelmia.

🔁 Muistatko: miksi kesken jäänyt Windows-päivitys voi näyttää käynnistyksen hitaudelta?

Koska Windows viimeistelee päivityksen asennuksen joskus vasta seuraavan käynnistyksen yhteydessä, ei heti latauksen jälkeen.

🔎 Oire vai syy? – nopea taulukko

Jos et tiedä mistä aloittaa, tästä näet nopeasti, mikä oire viittaa mihinkin syyhyn ja mistä osiosta löydät ratkaisun.

Oire	Todennäköinen syy	Mitä tehdä
Käynnistys on ollut hidas jo pitkään	Liikaa käynnistyviä ohjelmia	Karsi käynnistysohjelmat
Kone hidastui äkisti	Uusi ohjelma tai kesken jäänyt päivitys	Tarkista Windows Update

Levy on lähes täynnä	Vähän vapaata tallennustilaa	Aja Tallennusseuranta
Kone on vanha eikä siinä ole SSD:tä	Mekaaninen kiintolevy on hidas	Harkitse SSD-päivitystä huollon kanssa
Hidas erityisesti heti kirjautumisen jälkeen	Useita suojausohjelmia/taustapalveluja yhtä aikaa	Tarkista virustorjuntaohjelmien määrä

✅ Mitä osaan nyt?

Käy mielessäsi läpi, osaatko jo nämä asiat. Jos jokin kohta epäilyttää, palaa sen aiheen kohdalle ja lue se vielä kerran.

- ✓ Osaan tarkistaa ja poistaa turhia käynnistysohjelmia
- ✓ Osaan tarkistaa, onko nopea käynnistys käytössä, ja ottaa sen tarvittaessa käyttöön
- ✓ Osaan vapauttaa levytilaa Tallennusseurannalla
- ✓ Osaan tarkistaa, ettei koneella ole useampaa virustorjuntaohjelmaa yhtä aikaa
- ✓ Osaan asentaa Windows-päivitykset loppuun asti oikealla tavalla